

**A Kúria,
mint felülvizsgálati bíróság**

í t é l e t e

Az ügy száma: Kfv.IV.35.060/2018/9.

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás előadó bíró,
Dr. Dobó Viola bíró

A felperes: Dr. felperes neve

A felperes képviselője: Dr. Sándor Elek

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: Dr. Hajdu Zoltán ügyvéd

A per tárgya: fiatal mezőgazdasági termelők indulásához nyújtott támogatás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.33.876/2016/18. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.33.876/2016/18. számú ítéletét hatályában fenntartja;
- kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 80.000 (nyolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az irányadó tényállás szerint a felperes az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához a 2009. évtől nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 113/2009. (VIII. 29) FVM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) alapján nyújtotta be a támogatás iránti kérelmét 2009. november 2. napján.
- [2] A felperes támogatás iránti kérelmének a hatóság helyt adott a 2010. május 10. napján kelt 1119357175 azonosító számú határozatával, amely határozat 2010-ben jogerőre emelkedett. A támogatási összeg 90%-os mértékére vonatkozóan a felperes kifizetési kérelmét a hatóság elfogadta, annak helyt adott 2010. november 19. napján kelt 1231865635 azonosító számú határozatával és összesen 9.735.120 Ft támogatási összeg kifizetését rendelte el.
- [3] A felperes a támogatási összeg fennmaradó 10%-os mértékének kifizetésére vonatkozóan 2014. március 10. napján terjesztett elő kifizetési kérelmet, amellyel kapcsolatban indult a jelen ügy alapjául szolgáló eljárás. Az MVH Közvetlen Támogatások Igazgatósága, mint első fokon eljáró hatóság a felperes 10%-os kifizetési kérelmét elutasította, valamint megállapított jogosulatlanul igénybe vett támogatás miatt 6.191.686 Ft visszafizetési kötelezettséget. A 2014. szeptember 8. napján kelt 1677084621 azonosító számú határozattal került erre a megállapításra sor, amelyben az elsőfokú hatóság rögzítette, hogy a kifizetési kérelem alapján számított üzemméret (7,12 EUME) 10%-ot százalékos meghaladó mértékben maradt el a 3. évre vállalt üzemmérettől (10,44 EUME). A fenti összegből 4.244.662 Ft szankciót eredményezett ez az eltérés, valamint a további - a kifizetett támogatás 20%-ának megfelelő - összeg, vagyis 1.947.024 Ft esetében a visszafizetésre kötelezés azért történt, mert a felperes nem csatolta elismert szervezetben a TCS/TÉSZ tagságát igazoló dokumentumokat a hiánypótlásra történő felhívás ellenére. Ez a felperesre nézve jogosulatlanul igénybe vett támogatás megállapítását jelentette.
- [4] A felperes e határozattal szemben fellebbezéssel élt, a fellebbezés folytán eljáró alperesi jogelőd (a továbbiakban: alperes) 2015. július 10. napján kelt JHÁT-JF/2951/2 (2015) iktatószámú végzésével az elsőfokú határozatot megsemmisítette az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezése mellett. A megismételt eljárásban az MVH Közvetlen Támogatások Igazgatósága mint elsőfokú hatóság 2015. december 3. napján kelt 1738492541 azonosító számú határozatával a

10%-os kifizetési kérelmet elutasította, és jogosulatlanul igénybe vett támogatás címén 9.735.120 Ft visszafizetésére kötelezte a felperest. Megállapította, hogy a felperes a 3. évben nem teljesítette a 10,44 EUME üzemméretet; elismert TCS/TÉSZ szervezetben nem volt folyamatos tagsága, mert a felperes tagságával érintett szervezet elismerése 2012. november 8. napjával visszavonásra került. Ez utóbbi miatt a megítélt támogatás 2%-ának, 194.702 Ft-nak a levonása megtörtént. Rögzítette azt is az elsőfokú hatóság, hogy a felperes 2013. november 20. napján megszüntette az egyéni vállalkozói státuszát és csak 2014. március 10. napján kezdte újra az egyéni vállalkozói tevékenységet. Mivel így a Jogcímrendelet 4. § (4) bekezdés b) pontjában foglaltaknak nem tett eleget, a következmény az, hogy a teljes igénybe vett támogatás jogosulatlannak minősül és a felperes támogatási jogosultsága megszűnik [Jogcímrendelet 9. § (1) bekezdésben szereplő jogkövetkezmény].

- [5] A felperes fellebbezést terjesztett elő az elsőfokú határozattal szemben, a fellebbezés folytán eljárta alperes a perben támadott 2016. április 18. napján kelt JHÁT-JF/1325/2 (2016) iktatószámú határozatával az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta.
- [6] A határozat indokolása egyrészt megállapította, hogy a 10%-os kifizetési kérelem elutasítása jogszerű és megalapozott volt. A vállalt üzemméret 10,44 EUME, a 10%-os kifizetési kérelem alapján teljesített üzemméret 9,47 EUME, a teljesítés mértéke pedig az elsőfokú határozatban rögzítettekkel egyezően 90,71%. Így az eltérés mértéke 9,29%. Ennek megfelelően – mivel nem haladta meg a 10%-ot az eltérés – a Jogcímrendelet 9. § (7) pontja szerinti jogkövetkezmény alkalmazása nem történt meg a megismételt eljárás során.
- [7] A felperes TCS/TÉSZ tagságával kapcsolatban pedig az alperes megállapította, hogy a NY.-U. Szövetkezet elismerési határozatát a Vidékfejlesztési Minisztérium 2012. november 8. napján vonta vissza azzal, hogy nem felel meg az elismert termelői csoport cím feltételeinek, mivel a Szövetkezet elnöke tájékoztatása szerint a szervezet felszámolásra került és gazdasági tevékenységet nem végez. Az alperes szerint így a felperes nem teljesítette a Jogcímrendelet 4. § (6) bekezdésében foglaltak szerinti kötelezettségét, vagyis az elismert termelői csoportban, termelő szervezetben történő tagsága fenntartását a működtetési időszak végéig. Továbbá a felperes csak az elismerés visszavonásától számított hat hónapon túl, 2013. december 21. napján létesített tagságot a J.-S. Szövetkezetben.
- [8] Az alperes az egyéni vállalkozói státusz megszüntetésével kapcsolatban megállapította, hogy a működtetési időszak során 2013. november 20. napjával szűnt meg a minősége. Majd 2014. március 10.

napjával került ismételten bejegyzésre a felperes új adószámmal és főtevékenységgel mint egyéni vállalkozó. A Jogcímrendelet 9. § (1) bekezdése szerint, ha az ügyfél nem teljesíti a Jogcímrendelet 4. § (4) bekezdésének b) pontjának feltételeit, akkor az igénybe vett teljes támogatási összeg jogosulatlannak minősül és megfizetésére az ügyfél köteles.

- [9] A jogosulatlan kifizetésre vonatkozóan hivatkozott a 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Eljárási tv.) 59. § (3) bekezdésére, 69. § (1) bekezdése e) pontjára és (5) bekezdésére, kifejtve, hogy a felperes fellebbezésében foglalt azon álláspontja nem fogadható el, miszerint a támogatási jogosultság megvonásával kapcsolatos jog a határozat meghozatalának időpontjában már elévült. Indokolása szerint a támogatási jogosultság vizsgálatának, továbbá a megismételt eljárás során hozott határozat keletkezésének időpontjában a működtetési időszak még folyamatban volt. Így a 2007. évi XVII. törvény 69. § (8) bekezdése mellett figyelembe kell venni az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló a Tanács 1995. december 18-i 2988/95/EK EURATOM rendeletét is (a továbbiakban: EURATOM rendelet), amelynek 1. cikk (1) bekezdését és 3. cikk (1) bekezdése került hivatkozásra. Utóbbi alapján több éves programok esetében az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [10] A felperes keresetet terjesztett elő az alperes határozatával szemben. Kérte a 9.735.120 Ft visszafizetésre vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezését, továbbá a 10%-os támogatási összeg kifizetésének elutasítására vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezését és a közigazgatási szerv ez utóbbi összeg kifizetésére kötelezését. Másodlagosan kérte a közigazgatási szerv új eljárás lefolytatására kötelezését.
- [11] Hivatkozott elsődlegesen arra, hogy az elévülés beállt, az alperesnek az Eljárási tv. 69. § (8) bekezdés utolsó mondatára, valamint az EURATOM rendeletre hivatkozása nem helytálló. Ezen kívül hivatkozott arra, hogy a Jogcímrendelet 9. § (1) bekezdése és annak utalása folytán a 4. § (4) bekezdés b) pontja alapján a helyes értelmezés az, hogy csak az itt írt együttes feltételek fennállása esetén alkalmazható ilyen szigorú szankció.
- [12] A felperes álláspontja szerint az egyéni vállalkozói jogviszony megszakítása miatt a jogkövetkezmény alkalmazása nem megalapozott. A Jogcímrendelet a mezőgazdasági üzem lehetséges hazai szervezeti formái közül kizárólag az egyéni vállalkozást fogadja el, amely nem felel meg az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (a továbbiakban: EMVA) nyújtandó

vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendeletnek (a továbbiakban: EK rendelet), mert annak 22. cikke tekintetében egy szűkített körben történő értelmezést hajtott végre. E körben hivatkozott Európai Unió további jogforrásaira, így a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendelet módosításáról szóló 1782/2003/EK tanácsi rendeletre a 2. cikk b) pontjában található mezőgazdasági üzem és a 2. cikk a) pontjában meghatározott a mezőgazdasági termelő tekintetében, amely definíciók nem szűkítik le a mezőgazdasági termelő fogalmát egyéni vállalkozóra. Utalt továbbá az 1166/2008/EK Európai Parlamenti és Tanácsi rendeletre.

[13] A TCS/TÉSZ tagsággal kapcsolatos határozati megállapítást is megalapozatlannak tartotta. Álláspontja szerint a Jogcímrendelet 9. § (3a) bekezdés szerinti mentesítés az irányadó.

[14] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Az elévülés kapcsán az EURATOM rendelet hivatkozott 3. cikkét tekintette irányadónak. Hivatkozott arra, hogy a felperes vállalta egyéni vállalkozói minőségének fenntartását a működtetési időszak végéig.

Az elsőfokú ítélet

[15] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2017. október 31-én kelt 12.K.33.876/2016/18. számú ítéletével a felperes keresetét nagyobb részben megalapozottnak találta. A bíróság elsődlegesen az elévülés kapcsán kifejtett kereseti kérelmet vizsgálta és azt nem találta alaposnak. Eszerint az alperes a határozatában helytállóan hivatkozott az EURATOM rendelet 1. cikk (1)-(2) bekezdésére, valamint a 3. cikk (1) bekezdésére.

[16] A bíróság ugyanakkor egyetértett a felperessel abban, hogy a perbeli esetben történt intézkedése - az egyéni vállalkozói minőség hozzávetőleg három és fél hónapra történő megszakítása - nem vonhatja maga után a kifizetett támogatási összeg jogosulatlanul igénybe-vettként történő minősítését. A bíróság megállapította, hogy az egyéni vállalkozói forma előírása olyan követelmény, amely Magyarországon szűkíti az EK rendelet alkalmazhatóságát, végrehajtását, úgy, hogy az EK rendelet szerinti cél elérését (fiatal, első alkalommal gazdálkodni kezdő, mezőgazdasági üzem vezetését vállalók támogatása, olyanoké, akik a megfelelő szakképzettséggel és szakmai alkalmassággal rendelkeznek és üzleti tervet nyújtanak be gazdálkodási tevékenységük fejlesztésére) szükségtelenül és indokolatlanul korlátozza. A bíróság

megállapította, hogy a felperes által átmenetileg létesített őstermelői jogviszony fenntartása nem eredményezi az EK rendelet 22. cikkének megsértését, mert az ilyen formában végzett tevékenység is megfelel a mezőgazdasági üzem vezetésének, az egyéb feltételek megvalósulása esetén, amely további feltételeket (személyesen, főtevékenységként stb.) az alperes nem vitatott.

[17] A bíróság alaposnak találta továbbá a felperes keresetét abban is, hogy a Jogcímrendelet 9. § (1) bekezdése nem vagylagos feltételeket, hanem együttes feltételeket tartalmaz, vagyis, ahhoz, hogy az igénybe vett támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősüljön nemcsak a 4. § (4) bekezdés b) pontjának, hanem 4. § (4) bekezdés (c) pontjának a sérelme és a gazdaság üzemméretére előírt legkisebb üzemméretre vonatkozó szabály megsértésének együttes fennállása szükséges. Mindezek együtt a jelen esetben nem valósultak meg: ideértve az egyéni vállalkozói minőséggel kapcsolatos, a bíróság szerint nem jogszerű alperesi megállapítást is, a bizonylatok megőrzésével kapcsolatban nem volt jogsértés feltárva és a felperes által a 3. évre vállalt üzemmérettől való 10% alatti eltérés került csak megállapításra, ami az alperesi határozat szerint is kizárólag a további, 10%-os kifizetési kérelem elutasítását alapozta meg. Az alperesi határozat is idézte továbbá a Jogcímrendelet 9. § (7) bekezdését, abból megállapítható, hogy még a 10%-ot meghaladó, vállalt üzemmérettől való elmaradás is csak csekélyebb szankciót, a kifizetett támogatási összeg 2% -ának visszafizetését írja el a 10%-ot meghaladó elmaradáson túl százalékpontonként.

[18] Az új termelői csoporthoz vagy termelői szervezethez való tartozás tekintetében a bíróság egyetértett a felperes jogi álláspontjával, azzal, hogy ebben az esetben nem önmagában az elismerés visszavonása, hanem annak oka, a felszámolás elrendelése miatt nem felelt meg elismert termelői csoportnak a szervezet, és a felperes esetében a Jogcímrendelet 9. § (3a) bekezdése szerinti mentesülés alkalmazandó, amely feltételeinek a felperes eleget tett.

[19] A bíróság a fentiek alapján, mivel a kifizetett támogatási összeg jogosulatlanul igénybevettnek való minősítését és a TCS/TÉSZ tagsággal kapcsolatos 2%-os visszafizetésre kötelezést nem találta jogszerűnek, az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján. A megismételt eljárásban az elsőfokú hatóságnak, az eddig kizárónak tekintett okokat figyelmen kívül hagyva, a 10%-os kifizetési kérelem kapcsán kell részletes indokolással levezetnie azt, hogy a kérelem teljesíthető-e.

A felülvizsgálati kérelem és csatlakozó felülvizsgálati kérelem

[20] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a felperes keresetének elutasítását kérte. Másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Jogsértésként a Jogcímrendelet 2. § (1) bekezdés 1. pontját, 9. § (1) és (3) bekezdés d) pontjában, valamint (3b) bekezdését, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339. § (1) bekezdését jelölte meg.

[21] Az alperes hivatkozott arra, hogy a felperes figyelmét fölhívták a támogatási feltételek sorában, hogy tevékenységét köteles egyéni vállalkozóként folytatni. A jogosulatlan támogatás feltételeit pedig vagylagosnak tartja, szemben az ítélet megállapításával. A szövetkezeti tagság tekintetében hivatkozása az, hogy a felperes nem igazolta határidőben új tagsági viszonyát.

[22] A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Kifejtette ebben egyrészt a felülvizsgálati kérelemmel szembeni érveit. Eszerint a Jogcímrendelet ellentétes az EK rendelettel. Az egyéni vállalkozói jogviszony változtatása az alperes tanácsára történt. A Jogcímrendelet 9. § (1) bekezdésének feltételei együttesen érvényesülhetnek csak. A TÉSZ tagsággal kapcsolatosan a felszámolás önálló mentesítési ok.

[23] Másrészt a felperes kérte az ítélet rá hátrányos részének felülvizsgálatát. Az elévülés álláspontja szerint az EURATOM rendelet alapján megáll. Ugyancsak kifogásolta az elsőfokú ítélet költségmegállapítását, amelyet 40 munkaóra képviselőt alapul vételével kíván érvényesíteni (230.000 Ft). A felülvizsgálati eljárás költségét ezen túlmenően kérte megállapítani. Kérte továbbá az alperes esetleges költségigényének mérséklését.

A Kúria döntése és jogi indokai

[24] A felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[25] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között, az ott megjelölt jogszabályok alapján vizsgálhatja felül (KGD 2011.62.).

[26] A Kúriának abban kellett döntenie, hogy az elévülés

bekövetkezett-e (I.), az egyéni vállalkozói minőség megszakítása miatt a támogatás jogosulatlanul igénybe vetté vált-e (II.), továbbá a felperes TCS/TÉSZ tagságának megszűnésével és új tagság létesítésével kapcsolatban a követelmény alóli mentesülés alkalmazható-e a felperes esetében (III.), valamint a kifizetési kérelem elutasítása következően több itt említett körülményből összességében jogszerű volt-e (IV.).

I.

[27] A felperesi csatlakozó felülvizsgálati kérelem szerint az elsőfokú ítélet jogszabálysértő, mert az elévülés vonatkozásában a bíróságnak - az Eljárási tv. 69. § (8) bekezdése helyett - e törvény 64. § (1) bekezdése alapján a közvetlenül alkalmazandó uniós normát, azaz az EURATOM rendelet 3. cikk (1) bekezdését kellett volna alkalmaznia.

[28] Az EURATOM rendelet a 3. cikk (1) bekezdésében az uniós joggal kapcsolatos szabálytalanságok két típusáról rendelkezik: az itt felvázolt rendszerben - az elévülési idő számítása szempontjából - az általános értelemben vett szabálytalanságtól megkülönböztetendő a „többéves programokkal” összefüggő szabálytalanságok köre a következők szerint:

[A] A 3. cikk (1) bekezdésének első és második albekezdése akként rendelkezik, hogy az eljárások elévülési ideje a szabálytalanság elkövetésétől, illetve folyamatos vagy ismételt szabálytalanság esetén a szabálytalanság megszűnésének napjától számított négy év.

[B] A többéves programokat illetően az említett 3. cikk (1) bekezdése második albekezdésének második mondata kifejti, hogy „az elévülési idő minden esetben [az angol szöveg alapján pontosabb: adott esetben] addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult”.

[29] A Kúriának tehát mindezek alapján először azt a kérdést kell megvizsgálnia az alkalmazandó jog meghatározása körében, hogy a jelen ügyben vitatott alperesi határozat „többéves program” keretében nyújtott támogatásra vonatkozik-e. A Kúria a kérdést illetően a lényegében azonos Kfv.IV.35.662/2017/7. számú ítéletének indokolásában foglaltakat követte.

[30] Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) már több döntésében értelmezte az EURATOM rendelet 3. cikke (1) bekezdése szerinti „többéves program” kifejezés jelentését, megállapítva, hogy e fogalom hatályát mind az egyes alkotóelemeinek jelentésére, mind az alkalmazásának összefüggéseire, mind az arra hivatkozó rendelet céljaira tekintettel kell meghatározni (C-436/15 sz. *UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centra* ügyben hozott ítélet 45. pont). Az EUB ítélezési gyakorlata értelmében a „többéves program” átfogó fogalomnak minősül, mely az uniós politikák által érintett valamennyi területen megjelenhet, amennyiben uniós költségvetési

források kerülnek felhasználásra. Maga a „program” kifejezés tág jelentéssel bír, és a „program” és „projekt” kifejezések felcserélhetően használhatóak e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében (UAB *Alytaus regiono* ítélet 51. pont; C-491/16. sz. *Maxiflor* ügyben hozott végzés 35. pont; C-243/17. sz. *da Silva Rodrigues* ügyben hozott végzés 37. pont). E meghatározás alapján az EUB „többéves programként” definiálta például azt az uniós forrásokból finanszírozott projektet, amely egy meghatározott régió hulladékgazdálkodási rendszerének létrehozásában állt, és amelynek a végrehajtását több évre tervezték (UAB *Alytaus regiono* ítélet 51. pont).

[31] A jelen ügyben vitatott támogatás megítélésének jogalapjaként szolgáló Jogcímrendelet EK rendelet 22. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg (Jogcímrendelet, 11. §). E 22. cikk a fiatal mezőgazdasági termelők elindítására vonatkozó támogatásokról rendelkezik, a Jogcímrendelet 2. § 6. pontja értelmében pedig e prioritási cél megvalósítása érdekében támogatási kérelmet jóváhagyó határozat véglegessé válását követő évtől számított ötödik naptári év végéig terjedő működtetési időszakra vehető igénybe a támogatás (a Jogcímrendeletben egyéb rendelkezéseiben meghatározott feltételek teljesülése esetén). Ezen ötéves időszak megfelel az 1698/2005/EK rendelet e) pontja szerinti „művelet” fogalmának: „az érintett [EMVA prioritással bíró céljainak elérése érdekében indított] vidékfejlesztési program számára meghatározott szempontok szerint kiválasztott és egy vagy több kedvezményezett által végrehajtott projekt, szerződés, megállapodás vagy egyéb cselekvés”, amely lehetővé teszi az EK rendelet célkitűzéseinek elérését (így többek között a mezőgazdaság versenyképességének javítását).

[32] A Kúria már több ügyben rámutatott arra, hogy „az Eljárási tv. 64. § (1) bekezdésében írt ötéves elévülési időtartam az esetben irányadó, amennyiben közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus nem rendelkezik eltérően.” (Kfv.IV.35.548/2013/5., Kfv.IV.35.279/2017/4.) Megállapítható tehát, hogy a jelen esetben vitatott alperesi határozat olyan, uniós költségvetési forrásból finanszírozott támogatási időszakra vonatkozik, amely megfelel az EURATOM rendelet 3. cikke (1) bekezdése szerinti és az EUB ítélezési gyakorlata által pontosított „többéves program” fogalomnak, ezért a felperes ügyében a rendelet, mint közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus szabályai érvényesülnek.

[33] Az EURATOM rendelet 3. cikk (1) bekezdése szerint többéves programok esetén az elévülési idő minden [adott] esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult. Az EUB értelmezésében azonban az EURATOM rendelet 3. cikke (1) bekezdésében írt, „a program véglegesen le [nem] zárult” kifejezés nem jelenti szükségszerűen az elévülés bekövetkeztét az említett

program végrehajtása során elkövetett valamennyi esetleges szabálytalanság tekintetében. Ez csak azon szabálytalanságok esetében van így, amelyeket több mint négy évvel – azaz a 3. cikk (1) bekezdésében általánosan megállapított elévülési időtartammal – „a program végleges [lezárulását]” megelőzően követtek el, melyek – az elévülési időnek az EURATOM rendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésében meghatározott okok valamelyike miatti megszakadása hiányában – a lezárulást követően azonnal elévülnek. Azaz, a „többéves programokra” az EURATOM rendelet 3. cikke (1) bekezdése második albekezdésének második mondata értelmében alkalmazandó elévülési idő kizárólag az elévülési idő kiterjesztését teszi lehetővé, nem annak lerövidítését (UAB Alytaus regiono ítélet 68-69. pontok).

[34] Megállapítható, hogy jelen ügyben a szabálytalanság elkövetése időpontjaként a hatóság az ötéves támogatási időszak (2010-2013.) negyedik évet tekintette, amikor is a hatóság szerint a felperes nem érte el a jóváhagyott támogatási kérelemben a 4. évre vállalt EUME értéket és így nem felelt meg teljes körűen a Jogcímrendelet rendelkezéseinek. A folyamatosnak tekinthető szabálytalanság e szerint a 2013. év utolsó napján fejeződött be. A szabálytalanság elkövetésének időpontja és a program lezárása közötti időszak így kevesebb, mint az EURATOM rendelet 3. cikk (1) bekezdés első és második albekezdései szerinti általános elévülési idő, azaz 4 év. Az EUB fenti értelmezése alapján tehát jelen esetben az elévülési időt a 2988/95 rendelet általános elévülési szabályai szerint kell számolni, azaz oly módon, hogy az elévülési időszak 2013. december 31-ét követően kezdődik és 4 évig tart.

[35] Az elsőfokú hatóság 2014. szeptember 8-án, az alperes 2016. április 18-án, azaz az uniós rendelkezések szerinti 4 éves elévülési időn belül hozott határozatot a felperessel szemben. A jogerős ítélet ezért helyesen állapította meg, hogy az intézkedésben való részvétel tekintetében az elévülési határidőn belül született döntés. Az EURATOM rendelet 3. cikke szerint az elévülési idő főszabály szerint a szabálytalanság elkövetésétől számított 4 év azzal, hogy a többéves programok esetén adott esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult.

[36] Az elévülés tekintetében tehát a Kúria az elsőfokú bírósággal egyezően a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelemben is kifejtett álláspontját nem tartja megalapozottnak.

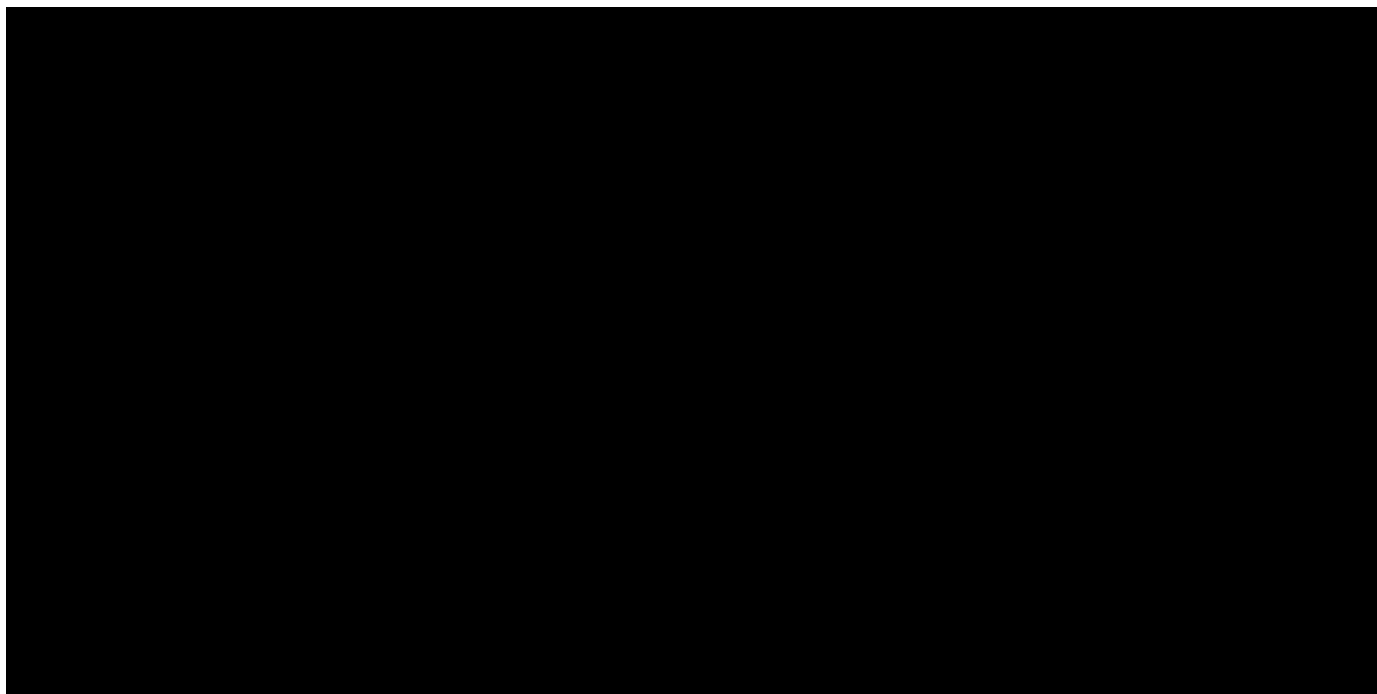
II.

[37] A támogatásra jogosult mezőgazdasági termelő státuszát illetően viszont a felperesi érvelésnek megfelelő, szintén az elsőfokú bírósági döntéssel egyező álláspont minősíthető jogszerűnek. Az EK rendelet 22. cikk (1) bekezdése értelmében

fiatal mezőgazdasági termelők elindításához támogatás olyan személyeknek nyújtható, akik 40 évesnél fiatalabbak, és első alkalommal kezdenek gazdálkodni, mezőgazdasági üzem vezetőjeként; rendelkeznek a megfelelő szakképzettséggel és szakmai alkalmassággal; a gazdálkodási tevékenységük fejlesztésére vonatkozó üzleti tervet nyújtanak be.

[38] Ez a meghatározás nem ír elő külön feltételt a fiatal mezőgazdasági termelő státuszára vonatkozóan. Helytállónak tekinthető tehát az elsőfokú bíróság megállapítása, mely szerint az egyéni vállalkozói forma előírása olyan követelmény, amely szerint a hazai jogi szabályozás szükségtelenül és indokolatlanul korlátozza az EK rendelet alkalmazhatóságát, végrehajtását. Ugyanez az értelmezés következik az Európai Unió Bíróságának e rendelkezést értelmező joggyakorlatából is (lásd a C-592/11. sz. Anssi Ketelä ügyben hozott ítélet 42. pontját).

[39] Összhangban az EK rendelet 22. cikkével, az ügy idején hatályos a közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről_ szóló 73/2009/EK tanácsi rendelet 2. cikk a) pontja a mezőgazdasági termelőt olyan természetes vagy jogi személyként, illetve természetes vagy jogi személyek csoportjaként határozza meg - kifejezetten hangsúlyozva, hogy „tekintet nélkül az ilyen csoport vagy tagjainak nemzeti jog szerinti jogállására” - akinek, illetve amelynek mezőgazdasági üzeme az Európai Unió területén található és aki, illetve amely mezőgazdasági tevékenységet folytat.



III.

[43] Az új termelői csoporthoz vagy termelői szervezethez való tartozás tekintetében a Kúria egyetértett az elsőfokú bíróságnak a felperes igénye szerinti jogi álláspontjával, hogy ebben az esetben nem önmagában az elismerés visszavonására került sor, hanem felszámolás elrendelése miatt a szervezet nem felelt meg elismert termelői csoportnak.

[44] A Kúria szerint helytálló a jogerős ítélet azon érve, hogy a Ny.-U. Szövetkezet felszámolásának a felszámolói névjegyzékbe vett időpontját (2014. április 26.) és a J.-S. Szövetkezetben való felperesi tagság kezdetét (2013. december 21.) veti egybe, és nem az elismerési határozat visszavonásának tényét, aminek valójában a felszámolás elrendelése volt az oka. Ennek tükrében a tagság a felperes érdekkörében jogszabályszerűen folyamatosnak tekinthető.

[45] A felperes esetében a Jogcímrendelet 9. § (3a) bekezdése szerinti mentesülés alkalmazandó ekkor, amely feltételeinek a felperes viszont maradéktalanul eleget tett.

IV.

[46] A Kúrai alaposnak találta továbbá a felperes igényét abban is, hogy a Jogcímrendelet 9. § (1) bekezdése feltételei nem állnak fenn, figyelemmel különösen a fenti II. pontra. Ahhoz, hogy az igénybe vett támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősüljön 4. § (4) bekezdés b) pontjának, továbbá (c) pontjának a sérelme és gazdaság üzemméretére előírt legkisebb üzemméret, 4 EUME-re elérésére vonatkozó követelmény megsértése fennállása szükséges.

[47] Mindezek jelen esetben nem valósultak meg. Az egyéni vállalkozói minőséggel kapcsolatos megállapítás a fentiek szerint nem jogszerű. A bizonylatok megőrzésével kapcsolatban nem tártak fel jogsértést. A felperes által a 3. évre vállalt üzemmérettől való 10% alatti eltérés került csak megállapításra, ami önmagában kizárólag a további 10%-os kifizetési kérelem elutasítását alapozta meg. Az alperesi határozat is idézte továbbá a Jogcímrendelet 9. § (7) bekezdését, abból megállapítható, hogy még a 10%-ot meghaladó, vállalt üzemmérettől való elmaradás is csak csekélyebb szankciót, a kifizetett támogatási összeg 2% -ának visszafizetését írja elő (a 10%-ot meghaladó elmaradáson túl százalékpontonként). Az elért üzemméret pedig meghaladja a fentiekben hivatkozott minimumot.

[48] Az alperes tehát alaptalanul alkalmazta a teljes

viSSzaFizetésre vonatkozó szankciós lehetőséget, miként azt az elsőfokú bíróság és vele egyetértésben ezt a Kúria is megállapította. A felperes igénye tehát ebben a vonatkozásban alapos.

[49] Összefoglalva, a kifizetett támogatási összeg jogosulatlanul igénybevettnék való minősítése és a TCS/TÉSZ tagsággal kapcsolatos 2%-os visszafizetésre kötelezés nem jogszerű, ugyanakkor az alperes jogszerű igénye nem évült el. Mindezekre való tekintettel az elsőfokú bíróság az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően helyesen helyezte hatályon kívül. A Kúria egyetért az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezésével, továbbá azzal, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú hatóságnak, az addigi eljárásban kizárónak tekintett okokat figyelmen kívül hagyva, a 10%-os kifizetési kérelem kapcsán kell részletes indokolással állást foglalnia a kérelem vonatkozásában.

[50] A Kúria mindezek alapján a felülvizsgálati kérelmet elutasította, a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet szintén elutasította. Az elsőfokú bírósággal egyezően a Kúria megállapítja a felperes nagyobb részben való pernyertességét. A felperes elsőfokú bírósági eljárásra vonatkozó többletköltség-igénylét a Kúria ugyanakkor nem találta megalapozottnak, figyelemmel arra is, hogy a felperes nem teljes körűen lett pernyertes.

[51] Az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint a Kúria hatályában fönntartotta. Egyetért azzal is, hogy a megismételt eljárás során az e határozatnak megfelelő szempontok figyelembe vétele mellett kell eljárni.

Záró rész

[52] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (2) bekezdése alapján a felek egybehangzó kérelmére tárgyalás tartásával bírálta el.

[53] A felperes pernyertességére tekintettel, valamint figyelemmel a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. §-ára is, a Kúria az alperest kötelezte a felperes perköltségeinek megfizetésére.

[54] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti mértékű, a 39. § (3) bekezdés d) pontja alapján számított és a 62. § (1) bekezdés h) pontja értelmében feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztesnek minősülő alperes személyes illetékmentességére figyelemmel a költségmentesség

alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

[55] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

, 2018. november 6.

**Dr. Balogh Zsolt s. k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás s. k.
előadó bíró, Dr. Dobó Viola s. k. bíró**